

Гриб Т.О.

Клименченко Т.Г.

ІННОВАЦІЙНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК ОБ'ЄКТ НАУКОВОГО АНАЛІЗУ

Постановка проблеми. Інноваційні процеси у сфері вищої освіти вимагають створення інноваційного освітнього середовища від розвитку якого значною мірою залежить конкурентоспроможність майбутніх фахівців на ринку праці та ефективність процесу їхнього професійного становлення у закладах вищої освіти [5].

Педагогічна інновація - це процес створення, поширення і використання нововведень для розв'язання тих педагогічних проблем, які до цього часу вирішувались по-іншому [2].

Основу інноваційних процесів в освіті складають дві важливі проблеми педагогіки - проблема вивчення, узагальнення і поширення передового педагогічного досвіду та проблема впровадження досягнень психолого-педагогічної науки в практику. Результат інноваційних процесів - використання теоретичних і практичних нововведень. Управління інноваційним процесом передбачає аналіз і оцінку введених педагогічних інновацій, створення умов для їх успішної розробки і застосування [4,5].

Мета дослідження: характеристика поняття «інноваційне освітнє середовище», визначення складових інноваційного середовища навчального закладу вищої освіти.

Виклад основного матеріалу. Підготовка майбутнього спеціаліста в будь – якій галузі потребує формування професійної компетентності на усіх рівнях, а саме: змістовому, організаційному, функціональному, комунікативному. Сучасні запити до конкурентно спроможного фахівця передбачають орієнтацію на спеціаліста високої кваліфікації, який досконало володіє новітніми технологіями [4,5].

А. Каташов розглядає поняття «освітнє інноваційне середовище навчального закладу» як сукупність духовно-матеріальних умов

функціонування закладу освіти, що забезпечує розвиток вільної і активної особистості, реалізацію творчого потенціалу людини. [1 с. 8].

У дослідженнях Н. Разіна поняття «інноваційне освітнє середовище» визначається як комплекс взаємопов'язаних умов, які забезпечують освіту людини, формування особистості з інноваційно-творчим мисленням, її професійну компетентність [3].

Зауважимо, що особливість є одночасно і продуктом, і творцем інноваційного середовища. Логічним є результати дослідження В. Ясвіна, який розуміє освітнє середовище як «систему впливів і умов формування особливості за заданим взірцем, а також можливостей для розвитку, що є в соціальному і просторово-предметному оточенні» [6 с.14]. Автор наголошує, що тип освітнього середовища визначається його умовами і можливостями, що сприяють розвитку активності (або пасивності), людини, її особистісної свободи (або залежності). Дослідник стверджує, що освітнє середовище не має чітко фіксованих меж, останні визначаються самими суб'єктами освітнього процесу (керівниками освітніх установ, педагогами, батьками, дітьми) [6].

Проаналізувавши думки багатьох учених, вважаємо, що інноваційне освітнє середовище – це система педагогічних умов особистісного та професійного розвитку особистості, яка включає територію, у межах якої діють правила інноваційної діяльності та новітні ідеї, оригінальні педагогічні технології, які застосовуються у професійній підготовці майбутніх фахівців та сприяють удосконаленню їхньої фахової компетентності.

Варто зазначити, що немає чітко визначених структурних компонентів інноваційного освітнього середовища. Узагальнюючи одержані дані ми можемо виділити складники інноваційного освітнього середовища:

- гуманістичні підходи до створення;
- зміст інноваційного освітнього середовища;
- наявність матеріально-технічного забезпечення

- ефективне використання студентами науково-методичних та матеріально-технічних можливостей закладу вищої освіти;
- комплекс навчально-методичного забезпечення;
- тактика формування інноваційних процесів у ЗВО;
- суб'єкт-суб'єктні відносини усіх учасників освітнього процесу;
- самовдосконалення особистості та робота у творчому науково-пошуковому режимі;
- застосування інноваційних педагогічних технологій та ідей.

Таким чином, інноваційне освітнє середовище, багатокомпонентне, поліфункціональне і різновекторне за характером впливу, має ефективність за умов синергетичної взаємодії його складових, що забезпечується стратегічним менеджментом адміністрації закладу.

Список використаних джерел

1. Каташов А.І. Педагогічні основи розвитку інноваційного освітнього середовища сучасного ліцею: автореф. дис. ... кандидата пед. наук: 13.00.01. Луганськ, 2001. 20 с
2. Микитюк С.О. Освітнє середовище як ресурс якості підготовки педагогів у ВНЗ. URL: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/rednauk/2012_6/308.pdf (дата звернення: 18.06.2019)
3. Разіна Н. О. Акмеологічний підхід до розвитку професіоналізму сучасного педагога в інноваційному освітньому середовищі середньої школи. Вісник наукової школи педагогів «АКМЕ», 2009. Випуск 3.
4. Рибалко П.Ф. Організація фізкультурно - оздоровчого середовища дитячої освітньої установи. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : наук. Журнал – Суми: 2019.№ 10 (94). С. 176 – 186.
5. Цюняк О.П., Інноваційне освітнє середовище як чинник професійного ставлення майбутніх магістрів початкової освіти. Теорія і методика професійної освіти, 2019. Випуск 14. Т. 1. С. 175 – 178.
6. Ясвін В. Векторна модель шкільного середовища. Директор школи, 2008. № 6. С. 13 - 22.